

SAMEN STERK IN EEN NETWERK VAN NABIJHEID

het 15-minuten landschap

VISIE

samen sterk in een netwerk van nabijheid

Op de grens van Drenthe en Overijssel ligt een uniek landschap: de voormalige hoogveenontginningen. Eeuwen van turfwinning hebben een rationeel raster achtergelaten van kanalen, wijken, linten en dorpen, gebouwd op doorzettingsvermogen en eigenzinnigheid. Vandaag vragen nieuwe opgaven om een vergelijkbare daadkracht: gezondheidsverschillen verkleinen en lucht, bodem en water schoon krijgen.

Ons antwoord

Een **samenhangend landschap** – een netwerk van dorpen waarin **nabijheid**, **eigen regie en samenwerking** leiden tot een gezonde, gelukkige regio. Met een **landschappelijke ruggengraat, lokale hubs en dorpspecialismen** groeien we in drie generaties naar een plek waar lucht, bodem en water schoon zijn – en waar de trots op het ontginningsverleden de kracht is voor een vitale toekomst.

Het 15 minuten landschap

In stedelijke context draait de 15- minuten

benadering om alles dichtbij. In de ontginningsregio is de bewonersdichtheid lager, de onderlinge afstanden groter en de lokale dorpsidentiteit sterker. Ons plan bouwt voort op die kracht: eigen regie, samenwerking en landschap als drager. **Het 15-minuten landschap maakt gezondheid en geluk bereikbaar** – niet door alles dichtbij te brengen, maar door nabijheid te organiseren in een netwerk van dorpen

“gebouwd op trost en doorzettingsvermogen”

- Elk dorp een hub als sociale motor met de primaire basisbehoeftes: Een plek voor lokale verenigingen en activiteiten **geënt op het bestaande sociale weefsel**. Basisvoorzieningen op circa 15 minuten loop- of fietstijd.
- Elk dorp krijgt een **specialisme, geworteld in landschap en cultuur**. (bijv. zorg& herstel, voedsel&bodem, ambacht&innovatie). Binnen circa 15 minuten reistijd tussen dorpen bereikbaar.

PLAN VAN AANPAK

Onze ontwikkelstrategie naar het 15 minuten landschap groeit van lokale verhalen naar visie, van proeftuin naar vergezicht, en van kleine ingrepen naar regionale schaal.

verhalen & analyse
visie

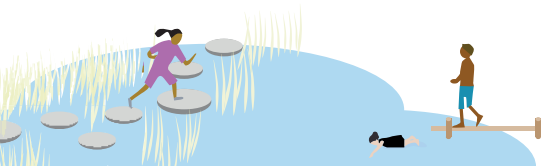
strategische ingrepen

proeftuin

ontwikkelstrategie

vergezicht
+
ooghoogtebeelden

naar een florerend landschap

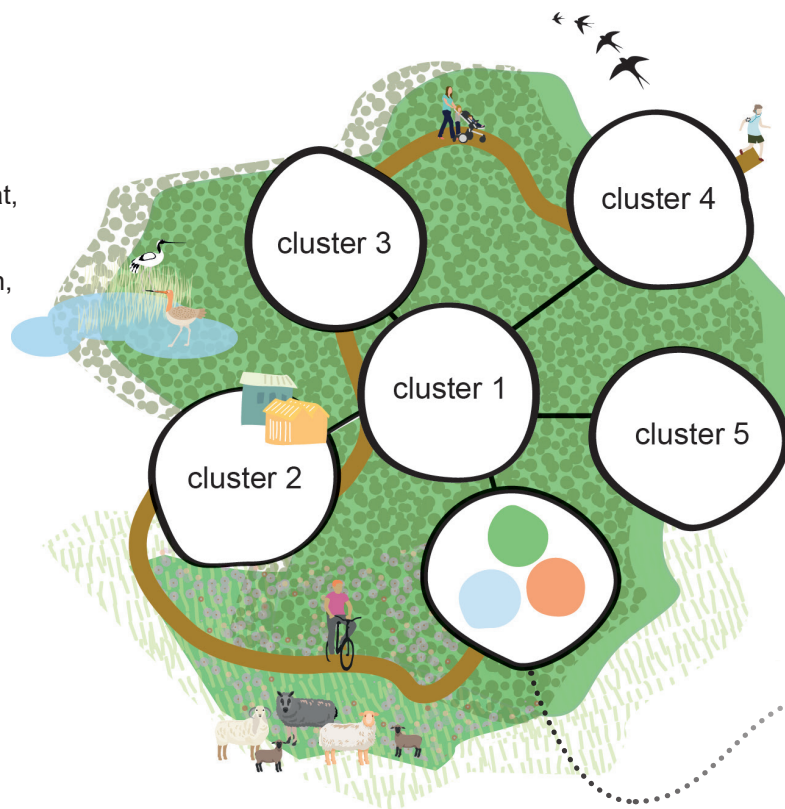
- Het ontginningsraster, de ruggengraat, wordt omgevormd tot een klimaatadaptief systeem. Bijvoorbeeld met water vasthouden, veenherstel, bodemleven terugbrengen, en biodiversiteitslinten.

Samen vormen dorpen een mozaïek van functies en zorgt het omringende landschap voor een **netwerk van nabijheid**, waarin functies, hulpbronnen en trots gedeeld worden.

“meer regie over eigen leven”

Kernprincipes die hieraan ten grondslag liggen:

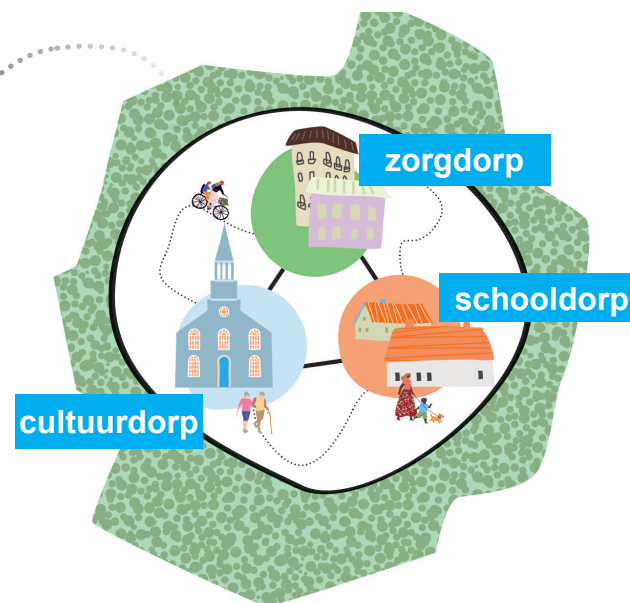
- 1 **Gezondheid en geluk beginnen buiten.** De openbare ruimte nodigt uit tot bewegen, ontmoeten en rust. Gezonde lucht, schoon water en levende bodems zijn randvoorwaardelijk en zichtbaar in de inrichting.
- 2 **Dorpen kiezen zelf hun specialisme,** de regio faciliteert samenwerking en uitwisseling voor een mozaïek van sterke dorpen.

- 3 Het historische ontginningsraster is de **ruggengraat voor een groen-blauwe infrastructuur** die water vasthoudt, de bodem herstelt en biodiversiteit vergroot.
- 4 Functies die niet in elk dorp passen (zoals zorg of sport) worden regionaal gedeeld, **met betrouwbare, comfortabele verbindingen** die nabijheid voelbaar maken.

Stel: je woont over 60 jaar in een lintdorp met het specialisme voedsel&bodem. Hoe ziet een dag eruit?

Je woont in een lintdorp met specialisme voedsel & bodem. 's Ochtends wandel je naar de hub, leent een bakfiets en fietst langs een vernat natuurperceel naar het Beweegdorp voor yoga. 's Middags werk je in de dorpsstuin, 's avonds neem je de buurtshuttle naar het Cultuurdorp voor een voorstelling over turfstekers. Je beweegt, ademt schone lucht, ontmoet burens en draagt bij. Nabijheid is geen norm, maar een voelbare leefkwaliteit.

*coöperatieve dorpen,
faciliterende overheid*

Ons lokale specialistenteam is samengesteld met mensen uit ons eigen netwerk die graag meedenken om hun leefomgeving te verbeteren.

SPECIALISTENTEAM

**camping eigenaar
boer
natuurbeheerder**

**zorgmanager
wijkverpleegkundige
docent**

**ondernemer
ontwikkelaar
bouwer**

**historicus
schrijver/kunstenaar
erfgoed deskundige**

specialisten
buitengebied

specialisten
zorg/onderwijs

specialisten
economie

specialisten
cultuur

ecoloog

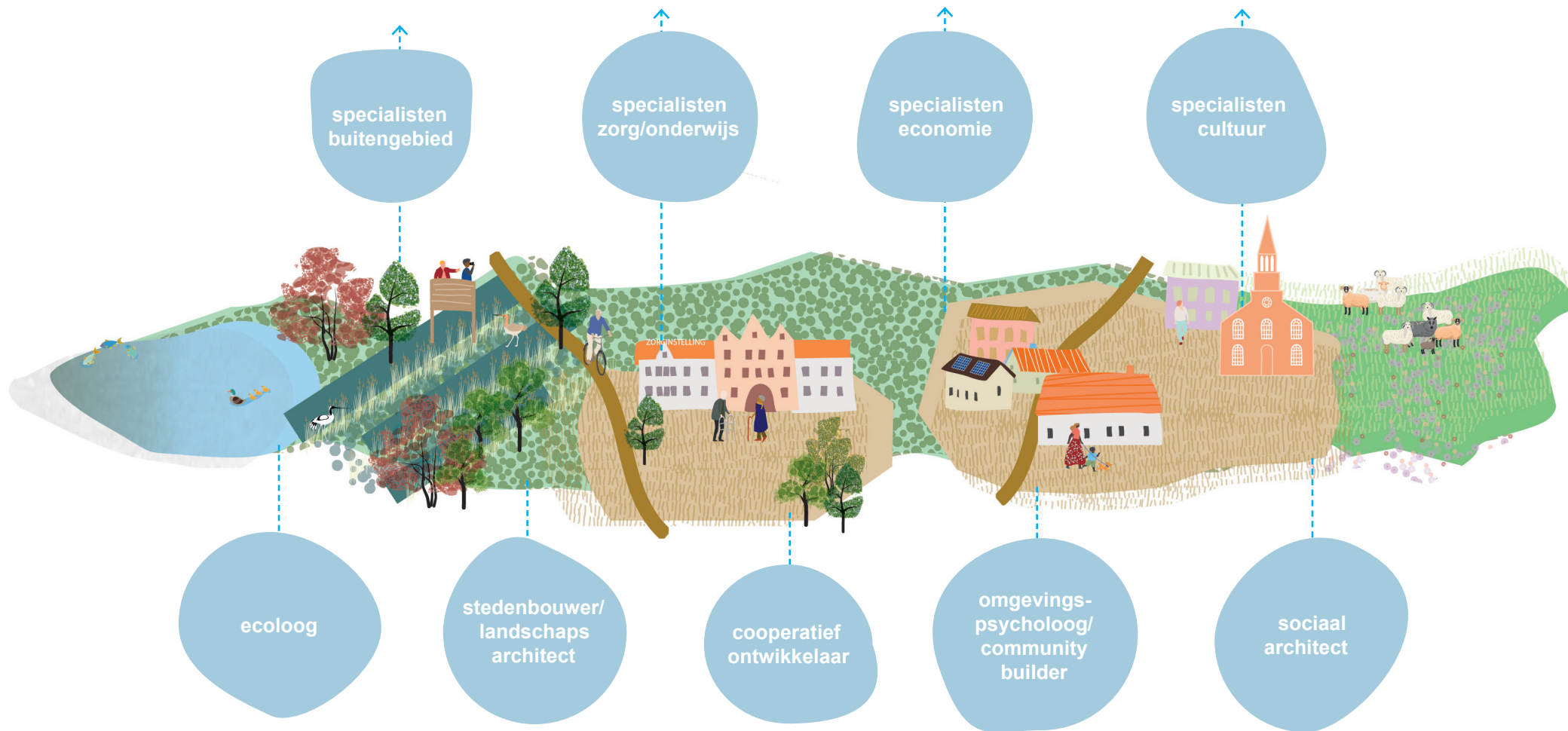
stedenbouwer/
landschaps
architect

cooperatief
ontwikkelaar

omgevings-
psycholoog/
community
builder

sociaal
architect

KERNTEAM

VERHALEN

lokaal verbonden

In ons plan van aanpak **beginnen we bij de mensen en het landschap**. Via een lokaal specialistenteam van bewoners (jong, oud, verschillende beroepen) in ons netwerk verzamelen we verhalen over dagelijkse routines, waarden en wensen.

- Met interviews met open vragen in creatieve werkvormen ontdekken we wat gezondheid en geluk voor de bewoners hier écht betekenen.
- In dagboeken nemen de specialisten ons mee in hun dagelijkse routines. Welke voorzieningen maken ze gebruik van, welke vervoersmiddelen gebruiken ze?

Door eerst te praten over de huidige situatie en de voor en nadelen daarin, creëren we ruimte om vervolgens op hetzelfde niveau over de gewenste situatie – de toekomst - te denken.

Dit doen we **interactief**. Iedereen heeft een eigen manier van communiceren en nadenken. Door hier ruimte voor te geven met verschillende materialen (pen, papier, tijdschriften, maquette-materialen) en methodes, krijg je meer van de daadwerkelijke toekomstwensen te zien.

ANALYSE

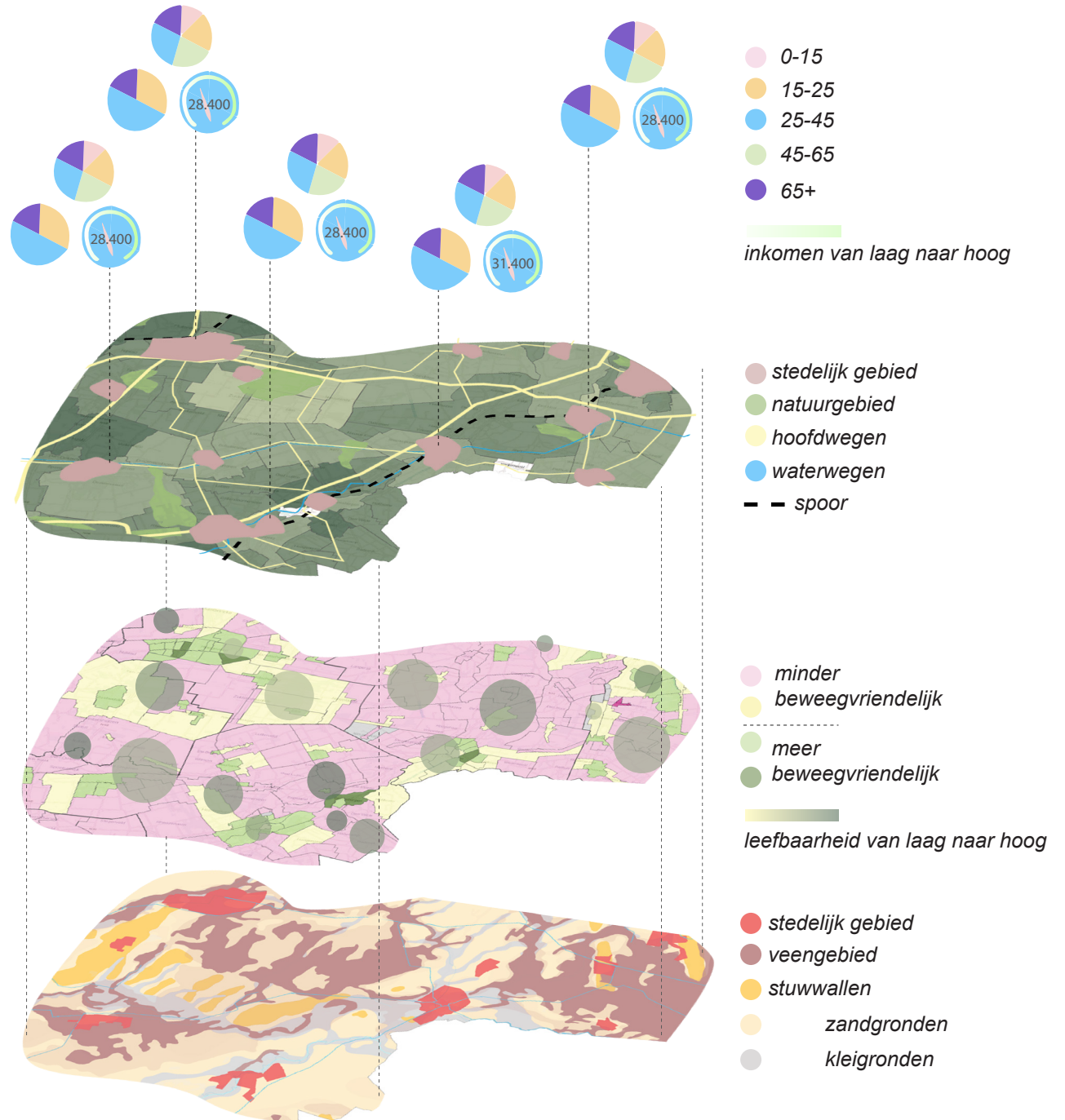
verbinding lokaal en ontwerpkracht

We analyseren het gebied op de volgende thema's:

- demografisch, zoals : inkomen, leeftijdsopbouw, opleidingsniveau, etnische achtergrond
- ruimtelijk, zoals: landbouw, natuur, bebouwing, industrie, water, ecologie
- sociaal, zoals: eenzaamheid vs vrijwilligeswerk, onderwijs, zorg, overig maatschappelijk programma
- historisch, zoals: stedelijke ontwikkeling, landschappelijke structuren, sociale ontwikkeling

Het deskresearch is op basis van beschikbare data, bestaande rapporten en onderzoeken

INGREPEN & GEBRUIKERSTYPEN

verbinding tussen lokale kennis en ontwerpkracht

Op basis van de verhalen van de lokale specialisten en het nodige analytische deskresearch werken we twee producten uit: strategische ingrepen en gebruikerstypen.

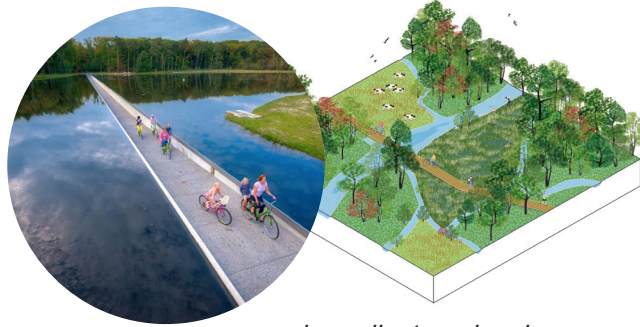
Uit de verhalen creëren we:

een eerste set strategische ingrepen om de gewenste gezonde en gelukkige toekomst te bereiken: van dorpspecialismen tot landschappelijke ingrepen en sociale programma's. Bij elke ingreep kijken we niet alleen naar ruimtelijke effecten, maar ook naar sociale en maatschappelijke impact.

“ impactvol voor mens, dier en natuur ”

Uit de verhalen destilleren we:

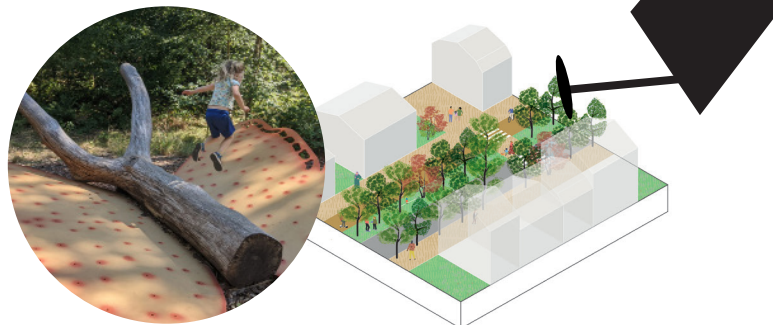
herkenbare gebruikerstypen die gedrag, interesses, waarden en behoeften representeren. Deze gebruikerstypen worden onderdeel van de proeftuin (zie volgende pagina). Ze helpen bewoners zich te positioneren en het geeft ons inzicht in achterliggende drijfveren van de participanten.

ingredient: anders bewegen

ingredient: blijde weiden

ingredient: kunstig leren

ingredient: samen bouwen

Voorbeeld gebruikerstype:

De Fietsliefhebber –

Je houdt van vrijheid en beweging, en ziet fietsen als dé manier om gezond te blijven en het landschap te beleven. Je wilt veilige, aantrekkelijke routes die dorpen verbinden en voorzieningen bereikbaar maken zonder afhankelijkheid van de auto. Soms is het lastig: afstanden zijn groot en niet alle wegen voelen veilig. Toch zoek je naar oplossingen die het fietsen comfortabel en vanzelfsprekend maken, met plekken om even te stoppen, ontmoeten en opladen. Voor jou is mobiliteit geen doel, maar een manier om verbonden te zijn met mensen én natuur.

PROEFTUIN

We testen ideeën in een proeftuin: een **tastbare, interactieve maquette**. Deze reist langs dorpshuizen, scholen en verzorgingshuizen die zijn aangedragen door ons specialistenteam. Bewoners kunnen letterlijk **bouwen aan hun toekomst**. Het is meer dan input vragen: het is co-creatie en creatief debat. De proeftuin is een plek waar experiment, strategie en visie tastbaar samenkomen.

De strategische ingrepen worden hier aangescherpt: ideeën worden getest, verbeterd en verrijkt door bewoners. Wij zijn de facilitators die deelnemers voorzien van de juiste taal en middelen om hun expertise in te brengen. Tijdens het proces zoeken we naar de beste vorm van de proeftuin, passend bij de opgave en locatie. Onze ervaring met interactieve werkvormen en maquettebouw geeft hiervoor een solide basis.

Door samen te werken in dit proces ontstaan de eerste **nieuwe verbindingen tussen bewoners** – een meerwaarde die direct voelbaar is

laagdrempelige manier om samen een maquette te maken/te werken aan het landschap

PROEFTUIN

kies een karakter

voeg ingrediënten toe voor een gezonde toekomst

plaats je tegel in de proeftuin

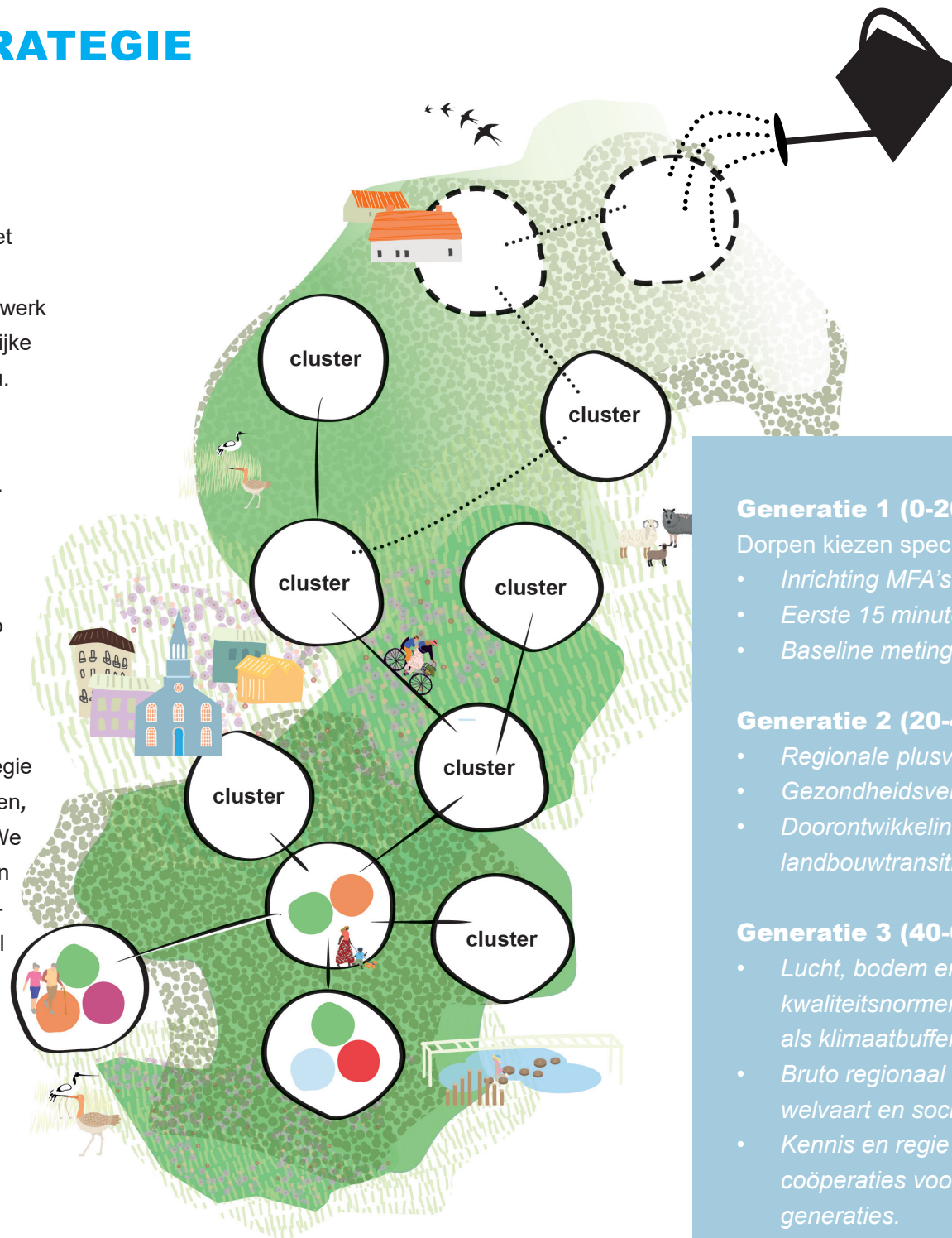
ONTWIKKELSTRATEGIE

Met de visie als kapstok voeren we **acupunctuurachtige ingrepen** uit: stap voor stap, in samenwerking met georganiseerde bewoners en een faciliterende regio. Zo groeit het netwerk van nabijheid organisch, met duidelijke mijlpalen voor gezondheid en milieu.

De ontwikkelstrategie is **geen blauwdruk, maar een groeimodel**. Het verbindt verhalen, visie en vergezichten met tastbare stappen. Samen maken we van de Drents-Overijsselse ontginningen een regio waar gezondheid, geluk en trots vanzelfsprekend zijn.

We maken werk van werk: de strategie koppelt ambitie aan haalbare stappen, inclusief financiële onderbouwing. We werken voor drie generaties mensen én houden rekening met de generaties van het landschap – van herstel tot toekomstbestendig beheer.

florerend landschap

“ in drie generaties
naar een gezond
landschap ”

Generatie 1 (0-20 jaar)

Dorpen kiezen specialismen

- *Inrichting MFA's*
- *Eerste 15 minuten routes*
- *Baseline meting gezondheid en milieu*

Generatie 2 (20-40 jaar)

- *Regionale plusvoorzieningen op knooppunten*
- *Gezondheidsverschillen substantieel kleiner*
- *Doorontwikkeling natuur en landbouwtransities*

Generatie 3 (40-60 jaar)

- *Lucht, bodem en water voldoen aan kwaliteitsnormen: veenlandschap functioneert als klimaatbuffer.*
- *Bruto regionaal geluk stijgt door duurzame welvaart en sociale samenhang*
- *Kennis en regie geborgd in regionale coöperaties voor overdracht aan volgende generaties.*

VERGEZICHT

Het vergezicht is de inspirerende vertaling van deze ontwikkelstrategie naar beelden en verhalen. Ooghoogtebeelden en vergezichten maken de visie voelbaar voor bewoners én beleidsmakers. Zo vertalen we strategische ingrepen naar een regionale aanpak: van klein naar groot, coöperatief lokaal, de overheid faciliteert.

